

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی، درمانی تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ:

شماره:

پیوست:

فرم ترجمان دانش و گزارش یک و ۳ صفحه ای نتایج تحقیق طرح های پژوهشی

موسسه ملی تحقیقات سلامت در نظر دارد نتیجه طرح های تحقیقاتی پایان یافته موسسه را بررسی و با استفاده از فرآیند ترجمان و تبادل دانش (Knowledge Translation & Exchange) دانش تولید شده را در اختیار مخاطبین و ذینفعان (از جمله عموم مردم، سیاستگذاران و تصمیم گیرندگان حوزه سلامت، گیرندگان و ارائه دهندگان خدمات مراقبتی و ...) قرار دهد. لذا ضروری است که کلیه پژوهشگران و اعضای محترم هیئت علمی فرم زیر را جهت سهولت فرآیند ترجمان و تبادل دانش تکمیل نمایند.

الف: مشخصات طرح:

عنوان کامل طرح: آسیب شناسی نظارت بر قوانین و مقررات ساخت و ساز در استان کرمان

مجری طرح: حدیث امیری

ب: مخاطبان طرح شما چه کسانی هستند؟ (از بین گروه های زیر حداقل یک گروه را انتخاب کنید و **به طور دقیق نام برده** و توضیح دهید. (گروه مخاطب به فرد یا گروهی گفته می شود که بتواند از نتایج طرح به طور مستقیم استفاده نماید).

مدیران و سیاستگذاران سلامت (مانند ستاد وزارت بهداشت)

مدیران بیمارستان و دانشگاه

ارائه دهندگان خدمت (پزشک، پرستار، ماما و ...)

بیماران و مردم

صنعت

سایر سازمان ها (شهرداری، آموزش و پرورش، بهزیستی، سازمان جوانان و ...)

مخاطبان طرح شامل سایر سازمان ها (شهرداری، آموزش و پرورش، بهزیستی، سازمان جوانان و ...) از جمله شهرداری ها، سازمان نظام مهندسی و اداره کل راه و شهرسازی می باشند.

تاریخ:
شماره:
پیوست:

یکی از وظایف شهرداری نظارت بر ساخت و سازها و صدور مجوزهای ساخت و ساز است که رسیدن به کیفیت مطلوب ساختمان و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه‌های عظیم ملی که سالانه در این عرصه هزینه می‌شود به تعامل شهرداری، سازمان نظام مهندسی ساختمان و اداره کل راه و شهرسازی بستگی دارد.

ج: برنامه شما برای کاربست نتایج چیست (لطفا دقیقاً منطبق با بخش مربوطه و گانت چارت در فرم پروپوزال تنظیم گردد)

- ۱- مشارکت یا همفکری با گروه مخاطب و استفاده کنندگان بالقوه در هنگام انتخاب موضوع یا طراحی پروپوزال پژوهش
- ۲- انتشار مقاله در مجله‌های علمی - پژوهشی داخلی
- ۳- ارائه در کنفرانس‌ها و سمینارهای داخلی
- ۴- ارسال خلاصه یا گزارش کامل طرح یا مقاله حاصل از آن برای استفاده کنندگان بالقوه آن
- ۵- قرار دادن متن کامل گزارش یا خلاصه‌ای از آن در وب سایت به منظور دسترسی استفاده کنندگان بالقوه به آن
- ۶- تشکیل جلسه با استفاده کنندگان بالقوه برای معرفی نتایج پژوهش
- ۷- تهیه و ارسال نتایج با زبان متناسب مخاطبین (نظیر نوشته‌های ساده برای بیماران و یا مردم، گزارش‌های کوتاه برای مدیران و مسئولین)

د: پیام اصلی حاصل از طرح پژوهشی (حداکثر در یک صفحه نوشته شود):

یافته‌های پژوهش در دو گروه چالش‌های مربوط به عاملان نظارت و چالش‌های مربوط به ضوابط و مقررات تقسیم بندی گردیده و شامل موارد زیر می‌باشد:

وجود متولیان متعدد در امر ساخت و ساز که باعث کاهش کیفیت اجرای سازه‌ها گردیده است، دو شغله بودن مهندس ناظر، عدم اجرا و توافق بر پنج مرحله بودن نظارت، عدم تطابق حق الزحمه با خدمت عرضه شده، عدم استانداردسازی کامل مصالح و اجزای ساختمانی توسط کمیته استاندارد مصالح ساختمانی، کمبود مهندس متخصص در بعضی از مباحث مقررات ملی ساختمان، عدم کنترل نما و کیفیت ساختمان توسط ناظر معماری، حرفه ساختمان سازی عرصه‌ای برای جولان همگان است، ضعف کنترل حضور مهندس ناظر، وجود ارتباط مستقیم مالی میان مالک و مهندس ناظر در صورت عدم ارجاع، امضافروشی، ناآگاهی مهندسان نسبت به آثار حقوقی ناشی از روابط حرفه‌ای، عدم رعایت تمامی مباحث مقررات ملی ساختمان، تناقض میان قانون نظام مهندسی و قانون نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی دولت، عدم تعادل منطقی بین ارزش افزوده ناشی از تخلف و جریمه متخلف ساختمانی، مشکلات تعاملی وزارت خانه‌های کار و امور

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی، درمانی تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ:

شماره:

پیوست:

اجتماعی و مسکن و شهرسازی و سازمان فنی و حرفه ای در زمینه تایید صلاحیت کارگران ساختمانی، فقدان تعامل بین وزارتخانه های مسکن و شهرسازی و علوم، تحقیقات و فناوری در زمینه تناسب بین کیفیت نیروی خروجی دانشگاه با نیاز جامعه مهندسی و ناکافی بودن دوره های ارتباط با صنعت در دروس دانشگاهی مربوطه، ناکارآمدی کمیسیون ماده ۱۰۰ و مغایرت آن با مقررات ملی ساختمان، مشکلات اجرایی مقررات ملی ساختمان در موضوع ساختمانهای بتن آرمه، کاستی آیین نامه شهرداری در زمینه بر و کف و ارتفاع ساختمان ها، عواقب منفی صدور پروانه تعمیرات و تغییرات، مغفول ماندن مبحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان

نتیجه گیری: ساخت و ساز در کشور ما و به تبع آن در استان کرمان با چالش های زیادی روبرو است که در صورتی که چاره اندیشی نشود می تواند آثار سوء جدی بدنبال داشته باشد.

در حال حاضر هر شخصی با داشتن مکنت مالی می تواند اقدام به ساخت و ساز و برج سازی کند. تصمیم گیرندگان و سازندگان مسکن اغلب اوقات کسانی هستند که تخصصی در امور ساختمان ندارند و به میل خود حکم می کنند. و مشخصات را با توجه به صرفه اقتصادی و دسترسی آسانتر تغییر می دهند. مالک رأساً به عنوان مجری و تصمیم گیر اجرایی هر چه بخواهد انجام می دهد و شهرداری هم نیرو و زمان کافی برای کنترل و نظارت ندارد. هزینه های انجام تخلف هم نمی تواند اثر بازدارندگی داشته باشد و عملاً راه فراری برای افراد سودجو شده است. تا زمانیکه درآمد شهرداری ها فقط منوط به ساخت و ساز باشد امکان نادیده گرفتن معایب ساختمان به واسطه جریمه حاصل می شود. از طرفی ارزان بودن و دردسترس بودن مصالح ساختمانی غیر استاندارد مزید بر علت بوده و موجب شده تا همچنان استفاده از مصالح ساختمانی فاقد کیفیت در ساخت و ساز مقرون به صرفه باشد. بنابراین تا زمانیکه تولید، توزیع و مصرف مصالح استاندارد ساختمانی در کشور اجباری نشود نمی توان انتظار داشت با خواش و تبلیغات ساختمانی این امر ممکن شود

ه) خلاصه اجرایی مطالعه (حداکثر در ۳ صفحه) نوشته شود.

هدف کلی مطالعه حاضر آسیب شناسی نظارت بر ساخت و ساز در استان کرمان بود، در بخش اول طرح، بمنظور شناسایی و توصیف قوانین و مقررات کشوری مرتبط با امور ساخت و ساز، قوانین بالادستی کشور مورد بررسی قرار گرفتند. برای بررسی قوانین کتب مباحث مقررات ملی ساخت و ساز، سایت سازمان نظام مهندسی کشور، سازمان نظام مهندسی کرمان و کتاب مقررات ملی ساختمان مطالعه گردید که نتایج مطالعات در فصل اول بیان گردیده است، جلسات جداگانه ای با رئیس سازمان نظام مهندسی کرمان، شهردار کرمان و معاون عمرانی استانداری کرمان برگزار گردید قوانین و مقررات مربوطه استخراج گردید و راهنمای مصاحبه جهت استفاده در مرحله بعد با استفاده از این قوانین و مصاحبه های صورت گرفته طراحی گردید مصاحبه با افراد مذکور به صورت نیم ساختاریافته و عمیق انجام گرفت.

این پژوهش یک مطالعه کیفی است که داده های آن با روش کیفی جمع آوری گردید. متدولوژی پژوهش برای این بخش از مطالعه به تفکیک در ذیل ارائه گردیده است.

فاز اول: توصیف و مرور اسناد و قوانین و مقررات

در بخش نخست، بمنظور شناسایی و توصیف قوانین و مقررات کشوری مرتبط با امور ساخت و ساز، قوانین بالادستی کشور همچون قوانین نظارت بر ساخت و ساز بررسی شد. بعلاوه سایر قوانین و مقررات مرتبط با ساخت و ساز و صنعت ساختمان از طریق جستجوی وب سایتها و همچنین مراجعه حضوری به سازمان نظام مهندسی و شهرداری کرمان، و نیز از طریق مشورت با

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی، درمانی تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ:

شماره:

پیوست:

صاحب‌نظران، جستجو گردید. سپس قوانین و مقررات مربوطه، گردآوری و طبقه‌بندی گردید. علاوه بر این چک لیستی که شامل قوانین شناسایی شده می‌باشد نیز تهیه گردید و در مرحله بعد مورد استفاده قرار گرفت. این فاز در پنج گام به شرح زیر انجام شد: گام اول: انتخاب پایگاه‌های داده‌ای، گام دوم: گردآوری مستندات، گام سوم: طبقه‌بندی مستندات بر اساس نوع سند، گام چهارم: تحلیل محتوایی مستندات، گام پنجم: تحلیل نهایی و تفسیر نتایج بدست آمده

فاز دوم: مصاحبه‌های کیفی

در فاز دوم پژوهش با رویکردی کیفی دو هدف زیر دنبال شد: نخست شناسایی چالش‌ها، نقاط ضعف و تهدیدهای پیش روی صنعت ساخت و ساز در مواجهه با قوانین و مقررات، و دیگری یافتن راهکارهایی بعنوان پیشنهاداتی برای قوانین و مقررات آینده. در این فاز با استفاده از چک لیستی که در فاز پیشین تهیه شده بود نظرات هر یک از مصاحبه‌شوندگان در خصوص این قوانین و نقاط قوت و ضعف آنها و تهدیدهایی که برای اجرا ایجاد می‌نمایند مورد پرسش قرار گرفت.

مصاحبه‌شوندگان و حجم نمونه: در این راستا با رویکرد کیفی با تعدادی از افراد درگیر که با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند مصاحبه شد. این افراد تعدادی از افراد درگیر در سطح سازمان نظام مهندسی، بخش عمران دانشگاه شهید باهنر، دانشکده فنی و مهندسی، پیمانکاران مطرح در سطح شهر و ناظرین شهرداری بودند. مصاحبه‌شوندگان بصورت هدفمند انتخاب شدند و پیشنهادات آنان برای قوانین و مقررات آتی نیز مورد پرسش قرار گرفت.

ابزار گردآوری داده‌ها: ابزار گردآوری داده‌ها در این بخش شامل راهنمای مصاحبه کیفی نیمه ساختار یافته و بدون ساختار، و نیز چک لیستی بود که در فاز پیشین تهیه شده بود.

نحوه گردآوری داده‌ها: برای انجام هر مصاحبه، پس از هماهنگی لازم با شرکت‌کننده از نظر زمان و مکان مناسب، رضایت او برای شرکت در مطالعه و همچنین برای ضبط صدای وی اخذ گردید. تمام مصاحبه‌ها با ریکورد ضبط شد، با این حال در طول انجام مصاحبه از یادداشت‌ها و یادآورهایی که به ذهن محقق می‌رسید، بگونه‌ای که خللی در روند مصاحبه ایجاد نکند، نیز استفاده گردید. تمامی مصاحبه‌ها با مراجعه به محل کار شرکت‌کنندگان انجام گردید.

مصاحبه‌ها به صورت فردی با مراجعه به محل کار افراد انجام شد، تعداد مصاحبه‌های صورت گرفته ۲۷ می‌باشد

تحلیل داده‌ها: تمام مصاحبه‌ها کلمه به کلمه در نرم افزار **MAX-QDA** پیاده‌سازی شد، تا جهت تحلیل کیفی از آن استفاده گردد. داده‌های جمع‌آوری شده در نرم افزار با روش تحلیل چارچوبی تحلیل شد.

فاز سوم: پانل خبرگان

پس از انجام مصاحبه‌ها و جلساتی با حضور اعضا تیم تحقیق (دکتر کامیاب ریاست جهاددانشگاهی استان کرمان، حدیث امیری و همچنین معاونت پژوهشی جهاددانشگاهی استان کرمان) و متخصصین و دست‌اندرکاران حوزه ساخت و ساز (رئیس سازمان نظام مهندسی استان کرمان، روسای سابق سازمان نظام مهندسی استان کرمان، اساتید دانشگاه باهنر، مدیر گروه عمران دانشگاه باهنر، شهردار کرمان، دو نفر از اعضای شورای شهر، معاون عمرانی استانداری کرمان، مدیر کل راه و شهرسازی استان کرمان، مدیر کل سابق راه و شهرسازی استان و مدیر کل راه و ترابری استان، یک تن از انبوه‌سازان استان، رئیس انجمن انبوه‌سازان کرمان، دو تن از بازرسان انجمن انبوه‌سازان کرمان، معاون فنی و عمرانی شهرداری، معاون شهرداری، معاون خدمات شهری شهرداری، شهرداران مناطق چهارگانه) در محل جهاددانشگاهی استان کرمان برگزار گردید، هدف از برگزاری این جلسه اخذ نظر متخصصین و همچنین پیشنهادات آنان برای قوانین و مقررات آتی بود.

نتایج تحلیل چالشهای نظارت بر قوانین ساخت و ساز در شهر کرمان در دو دسته چالشهای مربوط به "عاملان نظارت" و چالشهای مربوط به "ضوابط و مقررات" تقسیم گردیدند.